

Тетяна Колісник

*Кан.пед.наук, доцент, доцент кафедри інформаційних технологій
Харківський національний університет внутрішніх справ, м. Харків
ktp201505@gmail.com*

ІНФОРМАЦІЙНІ ТЕХНОЛОГІЇ У ПРОФЕСІЙНІЙ ДІЯЛЬНОСТІ ПРАВООХОРОННИХ ОРГАНІВ

Одним з основних завдань інформаційно-телекомунікаційної системи «Інформаційний портал Національної поліції України» є забезпечення електронної взаємодії з МВС та іншими органами державної влади [1]. Інформаційна підсистема «Система електронної взаємодії державних електронних інформаційних ресурсів» – це окремий абонентський програмний модуль, що розміщується та функціонує на програмно-технічних потужностях Інформаційного порталу Національної поліції, призначений для автоматизації та технологічного забезпечення обміну електронними даними між суб'єктами владних повноважень з державними електронними інформаційними ресурсами під час надання адміністративних послуг та здійснення інших повноважень відповідно до покладених на них завдань шляхом використання сервіс-орієнтованої архітектури, що є інтерфейсами прикладного програмування доступу до державних електронних інформаційних ресурсів, побудованими згідно з єдиними вимогами, а також шляхом використання єдиних форматів, протоколів, довідників, шаблонів та класифікаторів.

Механізм організації електронної інформаційної взаємодії державних електронних інформаційних ресурсів визначає «Порядок організації електронної інформаційної взаємодії державних електронних інформаційних ресурсів». Для організації електронної інформаційної взаємодії державних електронних інформаційних ресурсів суб'єкти владних повноважень формують заяви про реєстрацію в Національному реєстрі електронних інформаційних ресурсів. Державне агентство з питань електронного урядування (Агентство) створює за допомогою засобів програмного комплексу Національного реєстру особисті кабінети суб'єктів владних повноважень із розміщеними в них формами заявок постачальника і отримувача. Постачальник заповнює заявку згідно з використанням засобів програмного комплексу Національного реєстру. Агентство перевіряє та підтверджує відповідність заповнених постачальниками заявок вимогам законодавства про відповідні державні електронні інформаційні ресурси. На остаточну редакцію заявки постачальника накладаються електронні цифрові підписи керівників постачальника та Агентства, після чого автоматично:

- заявка постачальника вважається прийнятою Агентством;
- Агентство здійснює державну реєстрацію відповідного державного електронного інформаційного ресурсу в Національному реєстрі із присвоєнням йому реєстраційного номера та публічним відображенням у Національному реєстрі видів даних, які формує відповідний державний електронний інформаційний ресурс;
- заявка отримувача відповідного державного електронного інформаційного ресурсу активується у програмному комплексі Національного реєстру.

Отримувач заповнює заявку за відповідною формою згідно з використанням засобів програмного комплексу Національного реєстру шляхом вибору з Національного реєстру тих видів даних, на отримання яких він має право згідно із законодавством, і накладає на неї електронний цифровий підпис [2] керівника або уповноваженої особи, на яку покладено функції з організації електронної інформаційної взаємодії державних електронних інформаційних ресурсів (уповноважена особа), та надсилає заявку з використанням засобів програмного комплексу Національного реєстру до Агентства. Агентство протягом десяти робочих днів опрацює подану отримувачем заявку, реєструє державний інформаційний ресурс отримувача в Національному реєстрі або надає обґрунтовану відмову в реєстрації. На підставі поданої отримувачем заявки Агентство формує проект договору про інформаційну взаємодію згідно з визначеною Агентством формою та надсилає його з використанням засобів програмного комплексу Національного реєстру на узгодження відповідному постачальникові. Постачальник протягом п'яти робочих днів розглядає отриманий проект договору про інформаційну взаємодію та погоджує його шляхом накладення електронного цифрового підпису керівника або уповноваженої особи або надає обґрунтовану відмову в погодженні. Погоджений постачальником проект договору або відмова в його погодженні автоматично надсилається до Агентства та отримувача з використанням засобів програмного комплексу Національного реєстру. У разі відмови постачальника укласти договір про інформаційну взаємодію отримувач повинен вжити заходів до усунення перешкод для запровадження відповідної взаємодії та подати нову заявку. Договір про інформаційну взаємодію вважається укладеним після накладення на нього електронних цифрових підписів керівників або уповноважених осіб Агентства, постачальника і отримувача. Постачальник і отримувач для здійснення електронної інформаційної взаємодії забезпечують встановлення шлюзу безпечного обміну, розроблення веб-сервісу та веб-клієнта

відповідно до регламенту роботи системи електронної взаємодії державних електронних інформаційних ресурсів (система). Виправлення помилок, внесення уточнень та інших змін до договору про інформаційну взаємодію здійснюється шляхом його переукладення. Електронна інформаційна взаємодія державних електронних інформаційних ресурсів здійснюється шляхом обміну між постачальником та отримувачем електронними повідомленнями з автоматичним накладенням на них системою електронної печатки постачальника та отримувача або відповідного адміністратора державного електронного інформаційного ресурсу, протоколюванням та зберіганням системою інформації про факти, дату і час надсилання та отримання електронних повідомлень. Відомості про сертифікати електронних печаток, що використовуються для підписання електронних повідомлень за допомогою шлюзів безпечного обміну постачальника та отримувача, зберігаються у програмному комплексі Національного реєстру. У разі коли законодавство вимагає ідентифікації уповноваженої особи отримувача, така ідентифікація здійснюється з використанням засобів державного електронного інформаційного ресурсу отримувача. Під час здійснення електронної інформаційної взаємодії постачальники та отримувачі забезпечують безперервне функціонування належних їм державних електронних інформаційних ресурсів разом із відповідними шлюзами безпечного обміну, веб-сервісами та веб-клієнтами, відповідність сформованих ними електронних повідомлень визначеним Агентством форматам електронних повідомлень та обміну даними, а також змісту відповідних договорів про інформаційну взаємодію. Дані, що містяться в електронних повідомленнях, повинні бути повними і достовірними та використовуватися отримувачем виключно для провадження дозвільної діяльності, надання адміністративних послуг, реалізації інших установлених законом владних повноважень. У разі виявлення постачальником або отримувачем невідповідності електронних повідомлень та/або стану функціонування державних електронних інформаційних ресурсів вимогам пункту 14 «Порядку організації електронної інформаційної взаємодії державних електронних інформаційних ресурсів» відповідний постачальник або отримувач зобов'язаний негайно повідомити про це Агентство.

Агентство забезпечує:

організацію, координацію, моніторинг і надання консультативної підтримки діяльності постачальників та отримувачів у частині організації та здійснення визначеної цим Порядком електронної інформаційної взаємодії державних електронних інформаційних ресурсів;

із залученням адміністратора системи сумісність форматів даних державних електронних інформаційних ресурсів між собою, із системою та Національним реєстром. [3].

Перелік пріоритетних державних електронних інформаційних ресурсів для запровадження електронної взаємодії: Державний земельний кадастр; Державний реєстр актів цивільного стану громадян; Державний реєстр виборців; Державний реєстр загальнообов'язкового державного соціального страхування; Державний реєстр обтяжень рухомого майна; Державний реєстр речових прав на нерухоме майно; Державний реєстр фізичних осіб - платників податків; Електронна система охорони здоров'я; Єдина державна електронна база з питань освіти; Єдина інформаційна система Міністерства внутрішніх справ; Єдиний державний автоматизований реєстр осіб, які мають право на пільги; Єдиний державний демографічний реєстр; Єдиний державний реєстр Міністерства внутрішніх справ стосовно зареєстрованих транспортних засобів та їх власників; Єдиний державний реєстр судових рішень; Єдиний державний реєстр юридичних осіб, фізичних осіб - підприємців та громадських формувань; Єдиний реєстр довіреностей; Єдиний реєстр документів, що дають право на виконання підготовчих та будівельних робіт і засвідчують прийняття в експлуатацію закінчених будівництвом об'єктів, відомостей про повернення на доопрацювання, відмову у видачі, скасування та анулювання зазначених документів; Єдиний реєстр об'єктів державної власності; Реєстр платників податку на додану вартість.

Список використаних джерел

1. Наказ МВС від 03.08.2017 №676 «Про затвердження Положення про інформаційно-телекомунікаційну систему «Інформаційний портал Національної поліції України», зареєстрованого в Міністерстві юстиції 28.08.2017 № 1059/30927 – Режим доступу: <http://zakon.rada.gov.ua/go/z1059-17>.
2. Постанова Кабінету Міністрів України від 14 лютого 2017 року №75 «Про внесення змін до Порядку застосування електронного цифрового підпису органами державної влади, органами місцевого самоврядування, підприємствами, установами та організаціями державної форми власності» – Режим доступу: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/75-2017-%D0%BF>
3. Постанова Кабінету Міністрів України від 10 травня 2018 року №357 «Порядок організації електронної інформаційної взаємодії державних електронних інформаційних ресурсів» - Режим доступу: <https://zakonodavstvo.com/ministriv-kabineta-postanovi/postanova-vid-travnnya-2018-357-deyaki-pitannya-2018-64813.html>

Анотація. Колісник Т. Інформаційні технології в професійній діяльності правоохоронних органів. У статті розглянуто використання інформаційних технологій для організації електронної інформаційної взаємодії державних електронних інформаційних ресурсів, сутність та призначення інформаційної підсистеми «система електронної взаємодії державних електронних інформаційних ресурсів». Подано порядок організації електронної інформаційної взаємодії державних електронних інформаційних ресурсів, перелік пріоритетних державних електронних інформаційних ресурсів для запровадження електронної взаємодії.

Ключові слова: система електронної взаємодії державних електронних інформаційних ресурсів, агентство, постачальник, отримувач, веб-клієнт, веб-сервіс, відповідь, запит, шлюз безпечного обміну, електронний цифровий підпис, Національний реєстр електронних інформаційних ресурсів, електронне повідомлення.

Аннотация. Колесник Т. Информационные технологии в профессиональной деятельности правоохранительных органов. В статье рассмотрено использование информационных технологий для организации электронного информационного взаимодействия государственных электронных информационных ресурсов, сущность и назначение информационной подсистемы «система электронного взаимодействия государственных электронных информационных ресурсов». Представлен порядок организации электронного информационного взаимодействия государственных электронных информационных ресурсов, перечень приоритетных государственных электронных информационных ресурсов для внедрения электронного взаимодействия.

Ключевые слова: система электронного взаимодействия государственных электронных информационных ресурсов, агентство, поставщик, получатель, веб-клиент, веб-сервис, ответ, запрос, шлюз безопасного обмена, электронная цифровая подпись, Национальный реестр электронных информационных ресурсов, электронное сообщение.

Annotation. Kolesnik T. Information technology in the professional activities of law enforcement. The article considers the use of information technologies for the organization of electronic information interaction of the state electronic information resources, the nature and purpose of the information subsystem “the system of electronic interaction of state electronic information resources”. There are also presented the organization of electronic information interaction of the state electronic information resources, the list of priority state electronic information resources for the introduction of electronic interaction.

Keywords: electronic interaction system of state electronic information resources, agency, supplier, recipient, web client, web service, response, request, secure exchange gateway, electronic digital signature, National Register of Electronic Information Resources, electronic message.